

با حمایت صندوق نوآوری و شکوفایی
و به سفارش یک شرکت دانش بنیان منتشر می شود:

فراخوان

۱۷۹

توسعه دانش فنی عامل انتقال ژن

مهلت ارسال پروپوزال ها:

۱۴۰۲/۱۱/۲۰

مفهوم ژن در مانی به معنای جایگزینی یک ژن جهش یافته بیماری زا با یک نسخه سالم از آن ژن می باشد. این روش یکی از امیدوارکننده ترین روش ها برای درمان اختلالات ژنتیکی و اکتسابی است. مطالعات بسیاری بر روی حامل های ویروسی به عنوان حامل های ماده ژنتیکی انجام شده است. با وجود اینکه این حامل ها ظرفیت بالایی را در انتقال و بیان ژن از خود نشان داده اند، اما مشکلاتی را به همراه دارند که منجر به ظهور عامل های انتقال ژن غیر ویروسی شده است.

طرح حاضر به منظور توسعه ساختاری بر پایه کربن دات، ارتقا این ساختار و بهینه سازی آن تعریف شده است. در این تحقیق از مجری انتظار می رود که ابتدا به طراحی و سنتز شیمیایی نانوساختار بپردازد، در ادامه پس از مشخصه یابی نانوساختارها، تست های مطالعات سلولی را انجام دهد و در گام آخر به بهینه سازی ساختار مورد نظر پرداخته و به ساختاری با میزان ترنس فکشن بالای ۵۰٪ و زنده مانی سلولی بالاتر از ۸۰٪ دست یابد.

شرکت در این فراخوان تحقیقاتی و ارائه پروپوزال در قالب انفرادی، گروهی، شرکتی و سازمانی مجاز است.

پروپوزالی که بیشترین تناسب را با الزامات این نیاز تحقیقاتی داشته باشد انتخاب و به عنوان مجری به شرکت دانش بنیان متقاضی معرفی خواهد شد.

بسمه تعالی

صندوق نوآوری و شکوفایی به منظور تقویت توان توسعه فناوری شرکت‌های دانش‌بنیان با رویکرد نوآوری باز و همکاری فناورانه، خدمت جدیدی را طراحی و عرضه کرده است که در قالب آن، نیازهای تحقیقاتی و فناورانه شرکت‌های دانش‌بنیان و متعاقباً، گروه‌های پژوهشی و فناور توانمند برای اجرای طرح‌های تحقیقاتی و توسعه فناوری‌های موردنیاز این شرکت‌ها را شناسایی می‌نماید.

آنچه پیش رو دارید، نیاز تحقیقاتی/فناورانه یکی از شرکت‌های دانش‌بنیان متقاضی است که توسط صندوق نوآوری و شکوفایی شناسایی و در قالب فراخوان منتشر شده است. لطفاً به موارد زیر توجه فرمایید:

۱) شرکت در این فراخوان تحقیقاتی و ارائه پروپوزال در قالب انفرادی، گروهی، شرکتی یا سازمانی مجاز است. همه پژوهشگران، دانشجویان، دانش‌آموختگان و اعضای هیئت‌علمی دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی، شرکت‌های دانش‌بنیان و فناور و سایر علاقه‌مندان می‌توانند با تدوین و ارسال پروپوزال در این فراخوان شرکت کنند.

۲) پروپوزال‌ها صرفاً باید در چارچوب تدوین‌شده صندوق نوآوری و شکوفایی و حداکثر تا تاریخ ۲۰ بهمن ماه ۱۴۰۲ در قالب Word در سامانه غزال به آدرس <https://ghazal.inif.ir> ارسال شوند. پروپوزال‌هایی که در چارچوبی غیراز آن، یا به روش‌های دیگر به دست صندوق برسند، وارد فرایند ارزیابی نخواهند شد.

۳) پس از اتمام مهلت ارسال پروپوزال‌ها، فرایند ارزیابی آن‌ها توسط صندوق نوآوری و شکوفایی آغاز خواهد شد. پروپوزالی که بیشترین تناسب را با الزامات این نیاز تحقیقاتی داشته باشد، انتخاب و به‌عنوان «مجری» برای مذاکرات تکمیلی به شرکت دانش‌بنیان متقاضی معرفی خواهد شد.

۴) در صورت توافق پروپوزال‌دهنده منتخب (مجری تحقیق) و شرکت دانش‌بنیان (متقاضی تحقیق)، قرارداد ۳جانبه‌ای مابین «صندوق»، «متقاضی» و «مجری» منعقد خواهد شد. در قالب این قرارداد، صندوق نوآوری تا ۷۰ درصد هزینه اجرای طرح تحقیقاتی را به شکل بلاعوض به متقاضی خواهد پرداخت تا به‌طور مرحله‌ای و متناسب با پیشرفت اجرای طرح، در اختیار مجری قرار گیرد.

۵) گرچه در این فراخوان، گام‌های کلی برای اجرای تحقیق مورد نظر پیش‌بینی و معرفی شده است، اما پیشنهاددهندگان می‌توانند افزون بر برنامه معرفی شده، از هر روش یا فناوری دلخواه و در قالب یک برنامه تحقیقاتی متفاوت برای حل این مسئله تحقیقاتی و دستیابی به اهداف آن استفاده کنند.

۶) تدوین و ارسال پروپوزال در قالب این فراخوان، به‌منزله بهره‌مندی از حمایت‌های صندوق نوآوری و شکوفایی نخواهد بود و برای فرستنده حقی ایجاد نمی‌کند. صندوق نوآوری و شکوفایی خود را ملزم به رعایت محرمانگی دانسته و مفاد کلیه طرح‌های ارسالی محرمانه نزد صندوق باقی خواهد ماند.

۷) هرگونه سؤال یا ابهام در خصوص این فرایند را با شرکت بومرنگ به‌عنوان کارگزار صندوق در میان بگذارید (شماره تماس: ۶۶۵۳۳۸۶۴ و ۶۶۵۳۹۷۳۴-۰۲۱ و ۰۹۳۶۱۷۹۵۷۰۷)

درباره شرکت دانش بنیان متقاضی

این فراخوان به سفارش یک شرکت دانش بنیان نوآور تدوین شده است که در حوزه دارو و فرآورده‌های پیشرفته حوزه تشخیص و درمان فعالیت دارد. این شرکت در سال ۱۳۹۰ در شهرستان ورامین تاسیس شد و در سال ۱۳۹۸ طرح‌های تحقیقاتی از قبیل همکاری در توسعه کیت استخراج، رپید تست و کیت انتقال ژن را آغاز نمود و در سال ۱۴۰۲ موفق به دریافت گواهی دانش بنیان نوآور گردید.

ضرورت مسئله

ژن درمانی یکی از امیدوارکننده ترین روش‌ها برای درمان اختلالات ژنتیکی، اکتسابی، سرطان و بسیاری از بیماری‌های دیگر می‌باشد. انتقال اسیدهای نوکلئیک خارجی یا اگزوزن به سلول‌های میزبان توسط برداشت سلولی، ژن درمانی را قادر ساخته است که به یک درمان پزشکی برای تحقق این هدف تبدیل شود. مطالعات بسیاری بر روی حامل‌های ویروسی به عنوان حامل‌های ماده ژنتیکی انجام شده است. با وجود اینکه این حامل‌ها با توانایی ذاتی خود در تزریق و تکثیر محتویات ژنتیکی خود به سلول‌های میزبان، ظرفیت بالایی را در انتقال و بیان ژن از خود نشان داده‌اند؛ اما مشکلاتی مانند ناتوانی در حمل قطعات بزرگ ژنتیکی، ایجاد پاسخ‌های ایمنی و التهابی و احتمال ایجاد جهش ژنتیکی در ژنوم سلول را به همراه دارند. در حال حاضر با ظهور حامل‌های غیر ویروسی بسیاری از این چالش‌ها حل شده یا کاهش یافته‌است. در حال حاضر عوامل انتقال ژن تجاری بر پایه لیپید مانند لیپوفکتامین در جهان وجود دارند؛ اما هدف طرح حاضر توسعه عامل انتقال ژن بر پایه کربن‌دات است که نسبت به لیپوفکتامین دارای مزایایی از جمله قابلیت ردیابی در سلول، هزینه تمام شده کمتر و دارا بودن ساختار پلیمری می‌باشد.

از سوی دیگر یکی از حوزه‌های مرتبط به بحث انتقال ژن، توسعه واکسن‌های mRNA است، زیرا ناقل‌های انتقال ژن، پایه ساخت واکسن‌های نوین بر پایه mRNA می‌باشند. توسعه طرح حاضر می‌تواند دانش پایه، برای ورود کشور به حوزه این واکسن‌ها را فراهم آورد.

مسئله اصلی تحقیق (نیاز تحقیقاتی):

مسئله این تحقیق عبارت است از
« توسعه دانش فنی عامل انتقال ژن »

مشروح مسئله تحقیقاتی

اسیدهای نوکلئیک، واحدهای اصلی کدهای ژنتیکی هستند و برای فرایندهای بیولوژیکی از جمله عملکرد سلولی حیاتی می‌باشند. اصلاح ژنتیکی در سلول‌ها را می‌توان طی انتقال انواع مختلفی از اجزای مبتنی بر اسیدهای نوکلئیک مانند DNA، pDNA، سیستم‌های CRISPR/Cas، mRNA، RNA ribo nucleo protein (RNP) و الیگونوکلئوتیدها محقق نمود. اگرچه تاکنون انتقال اسیدهای نوکلئیک برهنه به داخل سلول موفقیت‌آمیز بوده است و مزایایی از جمله ایمنی‌زایی پایین با امکان تجویز مکرر و نگهداری طولانی مدت به شکل لیوفیلیزه را دارند؛ با این حال معایب آن‌ها از جمله میزان بیان ژن کم، نرخ جهش‌زایی بالا و خطر بالقوه در ایجاد سرطان با فعال کردن انکوژن‌ها، کاربرد گسترده آن‌ها را محدود کرده است.

در نتیجه برای برطرف کردن این مشکل و دستیابی به ترانسفکشن^۱ کارآمد با سمیت سلولی ناچیز، می‌توان از حامل‌های نوین و هوشمند استفاده کرد تا از تخریب زود هنگام ماده ژنتیکی جلوگیری کند و با موفقیت به سلول هدف برساند. از مهم‌ترین فاکتورها در طراحی و ساخت حامل‌های انتقال ژن، توانایی برهمکنش با محتوای ژنتیکی، قابلیت عبور از غشا و ورود به سلول، سمیت سلولی پایین، القای فرایند فرار اندوزومی و نهایتاً بیان ژن می‌باشند. امروزه از مهم‌ترین روش‌های انتقال ژن، روش‌های انتقال شیمیایی شامل پلیمرها، پپتیدها، لیپیدها و دندریمرها می‌باشند. از جمله مزایای روش‌های انتقال شیمیایی می‌توان به عدم ایجاد پاسخ ایمنی، انعطاف‌پذیری بالا در ساخت، زیست‌سازگاری مناسب و توانایی بالقوه در تولید انبوه اشاره کرد.

از مهم‌ترین شاخص‌های ارزیابی کارایی عوامل انتقال ژن نیز می‌توان سمیت سلولی پایین و ترنسفکت سلولی بالا را عنوان کرد. در این راستا شرکت متقاضی اقدام به سنتز چندین بستر کاتیونی نمود که نهایتاً کربن‌دات به دلیل ویژگی‌های منحصربه‌فرد خود از جمله، دارا بودن قابلیت ردیابی در سلول و سنتز در مقیاس‌های بالاتر به عنوان بستر طرح، انتخاب گردیده است. همچنین در این طرح سنتز لینکر حاوی پیوند دی‌سولفیدی، عامل‌دار کردن آن توسط هیستیدین و سپس اتصال به سطح کربن‌دات با موفقیت توسط شرکت متقاضی (با همکاری پژوهشگران دانشگاه علوم

¹ Transfection

پزشکی ایران) انجام گردید. ساختار سنتز شده دارای سمیت سلولی قابل قبول (بالای ۸۰ درصد زنده‌مانی سلولی) بوده؛ اما میزان ترنسفکت سلولی که مهم‌ترین شاخصه عملکرد ساختار می‌باشد، کمتر از ۵۰ درصد حاصل شده است. همچنین عملکرد ساختار، فقط بر روی سلول HEK293-t بررسی شده و لازم است عملکرد آن بر روی سایر رده‌های سلولی^۲ نیز سنجیده شود. از این رو طرح حاضر به منظور ارتقا این ساختار و بهینه‌سازی محصول تعریف شده است. در این تحقیق از مجری انتظار می‌رود که ابتدا به طراحی و سنتز شیمیایی نانوساختارها بپردازد، در ادامه پس از مشخصه‌یابی نانوساختارها، تست‌های مطالعات سلولی را انجام دهد و در گام آخر به بهینه‌سازی ساختار مورد نظر بپردازد.

گام‌های تحقیق

- طراحی و سنتز نانوساختار
  - سنتز کربن‌دات
  - عامل‌دار کردن کربن‌دات با عوامل شیمیایی
  - تست‌های مشخصه‌یابی
  - آزمون بازدارندگی ژل
- مطالعات سلولی
  - انجام تست MTT
  - ارزیابی ترنسفکشن
- بررسی تکرارپذیری
  - بررسی تکرارپذیری سنتز
  - بررسی تکرارپذیری نتایج

² cell line

خروجی تحقیق

- میزان ترنسفکشن نانوذره بالای ۵۰٪
- عدم سمیت و زنده‌مانی سلولی بالاتر از ۸۰٪
- دستیابی به سنتز نانوساختار با قابلیت تکرارپذیری

الزامات تحقیق

- طراحی ساختار بر پایه کربن‌دات با عملکرد بالاتر از ۵۰٪
- عدم ایجاد سمیت سلولی در ساختار معرفی شده
- قابلیت نانوساختار برای ترنسفکت در حداقل ۳ تا ۵ سل لاین مختلف (ترجیحا سلول‌های hard-to-transfect)

معیارهای ارزیابی و انتخاب مجری

- تحصیلات و سوابق تیم تحقیقاتی و تناسب آن با مسئله
- رویکرد فنی تیم تحقیقاتی به مسئله
- دسترسی به تجهیزات آزمایشگاهی و مواد اولیه و سایر الزامات اجرای تحقیق
- زمان و هزینه اجرای تحقیق

تسهیم مالکیت فکری

- **مالکیت معنوی:** مجری در مالکیت معنوی ناشی از اجرای تحقیق سهیم خواهد بود و انتشار مقاله مشترک توسط مجری و متقاضی در ژورنال‌های داخلی و خارجی، ارائه مقاله در کنفرانس‌ها و سمینارها با موافقت و اشاره به نام همه دست‌اندرکاران مجاز خواهد بود.
- **مالکیت منافع مادی:** با توجه به مدل کسب‌وکار شرکت متقاضی، منافع مالی ناشی از توسعه این فناوری تماماً متعلق به شرکت متقاضی بوده و مجری صرفاً حق‌الزحمه اجرای پروژه تحقیقاتی را دریافت خواهد کرد.

ارسال پروپوزال

پروپوزال‌ها صرفاً باید در چارچوب موردنظر صندوق نوآوری و شکوفایی، تدوین و حداکثر تا تاریخ ۲۰ بهمن ماه ۱۴۰۲ در سامانه غزال به آدرس <https://ghazal.inif.ir> ارسال شوند. پروپوزال‌هایی که در چارچوبی غیراز آن، یا به روش‌های دیگر به دست صندوق برسند، وارد فرایند ارزیابی نخواهند شد.

تهران، میدان ونک، خیابان ملاصدرا، خیابان پردیس، زاینده رود
شرقی، شماره ۲۴، مجتمع شکوفایی شرکت های دانش بنیان
کدپستی: ۱۹۹۱۹۱۳۱۱۱
تلفن: ۰۲۱-۴۲۱۷۰۰۰۰
پست الکترونیک: info@inif.ir

www.boomerangtt.com

telegram:boomerangtt

insta:boomerangtt.co

۰۲۱-۸۸۳۹۸۵۶۳-۸۸۳۹۸۵۴۳

آدرس: خیابان شریعتی، بالاتر از مطهری، کوچه بینا،
پلاک ۸، طبقه دوم